

พุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

Buddhist Ethics To Promote Political Ethics of Local Politicians in Ban Than
Sub-District Municipality, Dok Kham Tai District, Phayao Province

1. ภาณินนุช ธิสาร*, 2. สหัทธยา วิเศษ, 3. พระมหากิตติพงษ์ กิตติญาโน

1. Phaninnuch Thisan*, 2. Sahathaya Wises, 3. Phramaha Kittipong Kittiyanano

สังกัด : 1.,2.,3. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตพะเยา

Affiliation: 1.,2.,3. Mahachulalongkornrajavidyalaya University Phayao Campus

*Corresponding Author E-mail: yeawka@gmail.com

Received: 2025-08-14

Revised: 2025-10-10

Accepted: 2025-10-29

Articles ID: e2596

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา 2) เปรียบเทียบจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) นำเสนอพุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ตามหลักฆราวาสธรรม 4 การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง 379 คน เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้วิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 รูป/คน เก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Narrative Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้ง 4 ปัจจัย
3. การนำเสนอพุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ พบว่า การนำหลักฆราวาสธรรม 4 มาใช้ส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองให้กับนักการเมืองท้องถิ่น จะช่วยสร้างความเชื่อมั่น ศรัทธาของประชาชน และนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ: 1. พุทธจริยธรรม; 2. จริยธรรมทางการเมือง; 3. นักการเมืองท้องถิ่น

ABSTRACT

The objectives of this research paper are 1) to study the level of political ethics of local politicians in Ban Tham Municipality, Dokkham Tai District, Phayao Province, 2) to compare the political ethics of local politicians in Ban Tham Municipality, Dokkham Tai District, Phayao Province by classification according to personal factors, 3) to present Buddhist ethics to promote political ethics of local politicians in Ban Tham Municipality, Dokkham Tai District, Phayao Province according to secular principles. 9 photos or people using interviews and descriptive content analysis

The research found that:

1. The level of political ethics of local politicians in Ban Tham Sub-district Municipality, Dok Kham Tai District, Phayao Province.
2. A comparison of political ethics of local politicians in Ban Tham Sub-district Municipality, Dok Kham Tai District, Phayao Province found that the sample population with different genders Therefore, they accepted the hypothesis and found that the sample group with different ages, education levels, occupations, and incomes was not different overall. Therefore, it rejected the hypothesis set.
3. The presentation of Buddhist ethics to promote political ethics of local politicians in Ban Tham Sub-district Municipality found that the application of the 4th Secular Dharma Principle to promote political ethics for local politicians will help build the confidence and faith of the people and lead to sustainable local development.

Keywords: 1. Buddhist ethics; 2. Political Ethics; 3. Local politicians

บทนำ

จากข้อมูลของสำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 พบว่า องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) เป็นหน่วยงานที่ถูกกล่าวหาเรื่องการทุจริตมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.96 ของเรื่องทั้งหมด โดยประเภทการกล่าวหาส่วนใหญ่คือการจัดซื้อจัดจ้างและการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ แม้ว่าองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะได้รับการจัดสรรงบประมาณเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 แต่ก็ยังคงเป็นหน่วยงานที่ต้องเฝ้าระวังการทุจริตอย่างใกล้ชิด สาเหตุหลักของการทุจริตมาจาก 3 ประเด็น ได้แก่ ปัญหาด้านงบประมาณและการจัดซื้อจัดจ้าง การที่ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นใช้อำนาจเอื้อประโยชน์ส่วนตนและพวกพ้อง และการขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งทั้งหมดนี้สะท้อนให้เห็นถึงปัญหาการขาดระบบตรวจสอบถ่วงดุลที่มีประสิทธิภาพในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, 2567)

เทศบาลตำบลบ้านต้า อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ในฐานะเป็นองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล แสดงให้เห็นถึงการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งกำหนดให้ผู้บริหารและสมาชิกสภาท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งโดยตรง โดยมีการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ดังกล่าวเอาไว้คราวละ 4 ปี แม้การกระจายอำนาจจะเสริมสร้าง

ประชาธิปไตย แต่ก็ทำให้เกิดปัญหาใหม่ที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต การใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ทับซ้อน และการบริหารที่ไม่มีประสิทธิภาพจากนักการเมืองท้องถิ่น (พิทักษ์ โตเพ็ง และ ฉันทิพย์ จำเดิมแผ่ดึก, 2564) ดังนั้นการพัฒนาจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในระดับท้องถิ่นจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยควรเน้นการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และอาจใช้วิธีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดีระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อยกระดับธรรมาภิบาลและการพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนต่อไป

จะเห็นได้ว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในระดับท้องถิ่นเป็นกลุ่มบุคคลสาธารณะที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาบ้านเมือง การประพฤติตนทั้งในฐานะส่วนบุคคลและการทำงานในหน้าที่ล้วนส่งผลกระทบต่อประชาชนและสังคมทั้งในทางตรงและทางอ้อม ซึ่งการพัฒนาจริยธรรมควรเริ่มที่ตัวผู้บริหารฝ่ายการเมือง เพราะกลุ่มผู้นำเหล่านี้ถือเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับเปลี่ยนทัศนคติ แบบแผนพฤติกรรม รวมทั้งการพัฒนาตนเองจะเป็นจุดสำคัญในการสร้างบรรยากาศในการทำงาน และจะส่งผลกระทบต่อทัศนคติและค่านิยมการทำงานของบุคลากรระดับอื่น ๆ ในองค์กร (อรทัย ก๊กผล, 2546) โดยแนวทางการส่งเสริมจริยธรรมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของไทย อาจใช้วิธีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยนำบทเรียนที่ได้จากความสำเร็จขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่ง นำไปเผยแพร่บอกต่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นได้รับรู้และนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง และมีการจัดการองค์ความรู้ (Knowledge Management) อย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการขยายผลต่อไปในวงกว้างซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการปกครองท้องถิ่นไทย (วีรศักดิ์ เครือเทพ, 2548)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษา “พุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” โดยมุ่งเน้นศึกษาในเรื่องของแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น และนำแนวคิดหลักพุทธจริยธรรม อันได้แก่ หลักขรรยาวาสธรรม 4 ประกอบด้วย 1) สัจจะ ความซื่อสัตย์ 2) ทมะ ความหนักแน่น 3) ขันติ ความอดทน 4) จาคะ ความเสียสละ มาใช้บูรณาการในการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เพื่อที่จะนำไปสู่การปฏิบัติตนให้เป็นไปตามมาตรฐานจริยธรรมตามที่ระเบียบ กฎหมาย ได้กำหนดไว้ เพื่อลดการตัดสินใจที่ไม่ถูกต้องเหมาะสม หรือลดความขัดแย้งแตกแยก ความไม่ยุติธรรมที่เกิดขึ้นในสังคม และยุติพฤติกรรมการเบียดบังทรัพย์สินของส่วนรวมไปเป็นของส่วนตน ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาบ้านเมือง และเพื่อเสริมสร้างให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกอันสำคัญที่จะนำพาความสงบสุขและความเจริญรุ่งเรืองมาสู่ท้องถิ่นและประเทศชาติสืบไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
2. เพื่อเปรียบเทียบจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อนำเสนอพุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ตามหลักขรรยาวาสธรรม 4

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากการแจกแบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านฉ่ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา อายุ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป ที่มีสิทธิเลือกตั้งในพื้นที่ดังกล่าว จำนวน 6,923 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ กำหนดโดยใช้สูตรของทาร์โรว์ ยามาเน่ (Yamane, 1967) ภายใต้อัตราความคลาดเคลื่อน (Sampling Error) ที่กำหนดไว้ 0.05 ผลการคำนวณได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 379 คน

2.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 รูปหรือคน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน นักวิชาการหรือผู้ปฏิบัติงานด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป นักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านฉ่ำ จำนวน 3 คน และกำนัน ผู้ใหญ่บ้านหรือผู้นำชุมชนในเทศบาลตำบลบ้านฉ่ำ จำนวน 2 คน

3. เครื่องมือการวิจัย

3.1 เครื่องที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านฉ่ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 แบ่งเป็น 7 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 2) ด้านซื่อสัตย์สุจริตและมีจิตสำนึกที่ดีต่อหน้าที่ 3) ด้านกล้าตัดสินใจทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม 4) ด้านคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวและมีจิตสาธารณะ 5) ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน 6) ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม 7) ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ ซึ่งมีการ Try out กับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองดอกคำใต้ จำนวน 30 คน พบว่า แบบสอบถามมีความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ คือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการนำเสนอพุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านฉ่ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านฉ่ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ด้วยแบบสอบถามจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณจำนวน 379 คน คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จากการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview) แบบมีโครงสร้าง จำนวน 9 รูปหรือคน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ในกรณีตัวแปรอิสระสองกลุ่ม และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรอิสระตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากนั้นนำมาสนับสนุนข้อมูลเชิงปริมาณและสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย และเพื่อให้องค์ความรู้มีความถูกต้องเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ในการ

นำไปใช้ประโยชน์ การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์วิเคราะห์โครงสร้างรูปแบบอุปนัย (Inductive Approach) และการตีความ (Interpretation) จากปรากฏการณ์ในพื้นที่ และนำเสนอข้อมูลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) เพื่ออธิบายพุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ระดับจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 แบ่งเป็น 7 ด้าน นำเสนอโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ในภาพรวม

จริยธรรมทางการเมืองของ การเมืองท้องถิ่น ในภาพรวม	ระดับการปฏิบัติ			
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)	ระดับ	แปลผล
1. ด้านยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์	3.68	0.86	มาก	2
2. ด้านซื่อสัตย์สุจริตและมีจิตสำนึกที่ดีต่อหน้าที่	3.51	1.02	มาก	7
3. ด้านกล้าตัดสินใจทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม	3.57	1.00	มาก	6
4. ด้านคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวและมีจิตสาธารณะ	3.61	0.93	มาก	4
5. ด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน	3.66	0.93	มาก	3
6. ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม	3.58	0.96	มาก	5
7. ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ	3.78	0.85	มาก	1
รวม	3.63	0.88	มาก	

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา รวมทุกด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผลรวมค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.63 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อพบว่า ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.78 รองลงมา ได้แก่ ด้านยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.68 และด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.66 และด้านคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวและมีจิตสาธารณะ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.61 และด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.58 และด้านกล้าตัดสินใจทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.57 และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านซื่อสัตย์สุจริตและมีจิตสำนึกที่ดีต่อหน้าที่ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.51 เป็นลำดับสุดท้าย ตามลำดับ

2. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้วิเคราะห์ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย ในการวิเคราะห์ข้อมูล และกำหนดนัยสำคัญทางสถิติ p (Sig) = 0.05 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยมีรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน ที่	ตัวแปรต้น	สมมติฐานที่ตั้งไว้	การทดสอบ			(X̄) ทดสอบ
			ค่า t	(X̄)	Sig	
1	เพศ	ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านคำ แตกต่างกัน	3.639	-	0.000	ยอมรับสมมติฐาน
2	อายุ	ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านคำ ไม่แตกต่างกัน	-	0.326	0.861	ปฏิเสธสมมติฐาน
3	ระดับการศึกษา	ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นใน เทศบาลตำบลบ้านคำ ไม่แตกต่างกัน	-	2.135	0.076	ปฏิเสธสมมติฐาน
4	อาชีพ	ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านคำ แตกต่างกัน	-	0.551	0.698	ปฏิเสธสมมติฐาน
5	รายได้	ประชาชนที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านคำ ไม่แตกต่างกัน	-	2.576	0.057	ปฏิเสธสมมติฐาน

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านคำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย มีดังนี้

สมมติฐานข้อที่ 1 ในภาพรวมจำแนกตามเพศของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (t -test) = 3.639 และค่า Sig = 0.000 เพศชาย ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.70 และเพศหญิง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 3.94 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านคำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา พบว่าโดยภาพรวมแตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 2 ในภาพรวมจำแนกตามอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยภาพรวม ที่มีอายุแตกต่างกัน 5 ระดับ ได้แก่ อายุ 18 - 30 ปี ($\bar{X}$ = 3.75), อายุ 31 - 40 ปี ($\bar{X}$ = 3.89), อายุ 41 - 50 ปี ($\bar{X}$ = 3.59), อายุ 51 - 60 ($\bar{X}$ = 3.62) และอายุ 61 ปีขึ้นไป ($\bar{X}$ = 3.64) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (f = 0.734 และค่า Sig = 0.569) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 3 ในภาพรวมจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยภาพรวม ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน 5 ระดับ ได้แก่ ระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 3.64$), ระดับมัธยมศึกษา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ($\bar{X} = 3.75$), ระดับอนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ($\bar{X} = 3.97$), ระดับปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.47$) และระดับสูงกว่าปริญญาตรี ($\bar{X} = 3.50$) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ($f = 2.135$ และค่า Sig = 0.076) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 4 ในภาพรวมจำแนกตามอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยภาพรวม ที่มีอาชีพแตกต่างกัน 5 ระดับ ได้แก่ รับจ้าง/ลูกจ้างประจำ ($\bar{X} = 3.72$), กสิกรรม/เกษตรกรรม ($\bar{X} = 3.48$), ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ($\bar{X} = 3.60$), พนักงานราชการ/ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ($\bar{X} = 3.62$) และอื่นๆ ($\bar{X} = 3.73$) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ($f = 0.551$ และค่า Sig = 0.698) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพแตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 5 ในภาพรวมจำแนกตาม รายได้ ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยภาพรวม ที่มีรายได้แตกต่างกัน 5 ระดับ ได้แก่ รายได้น้อยกว่า 10,000 บาท ($\bar{X} = 3.54$), รายได้ 10,000 – 20,000 บาท ($\bar{X} = 3.78$), รายได้ 20,001 – 30,000 บาท ($\bar{X} = 3.51$), รายได้สูงกว่า 30,001 บาท ($\bar{X} = 3.66$) และอื่นๆ ($\bar{X} = 3.86$) โดยใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ($f = 2.576$ และค่า Sig = 0.057) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้แตกต่างกัน ส่งผลต่อระดับจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 นำเสนอพุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านฉ้า อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ควรปฏิบัติตามหลักฆราวาสธรรม 4 ดังนี้

3.1 สัจจะ ความซื่อสัตย์ คือ การทำงานอย่างโปร่งใสและยึดมั่นในหลักของกฎหมาย โดยมีรากฐานมาจากคุณธรรมและจิตสำนึกที่ดี หัวใจสำคัญคือการละวางผลประโยชน์ส่วนตน ทำเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม และการมองความซื่อสัตย์เป็นเกียรติและศักดิ์ศรีของตนเอง ซึ่งเป็นแรงจูงใจสำคัญจากภายในที่ผลักดันให้ประพฤติตนอย่างถูกต้อง นอกจากนี้ยังมีการเสนอแนวทางปฏิบัติ เช่น การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ไม่ยอมรับการทุจริตและการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

3.2 ทมะ ความข่มใจ คือ คุณลักษณะสำคัญของนักการเมืองท้องถิ่น ในการยึดมั่นหลักการอย่างแน่วแน่ และไม่หวั่นไหวต่อแรงกดดันหรือผลประโยชน์ที่ไม่ถูกต้อง ควรหมั่นฝึกฝนจิตใจผ่านการนั่งสมาธิและเจริญสติ เพื่อให้มีจิตใจที่สงบและสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีควบคู่ไปกับการพัฒนาสติปัญญาด้วยการศึกษาหลักธรรมทางศาสนาและความรู้ด้านกฎหมายอย่างลึกซึ้ง นอกจากนี้การพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจในเรื่องสำคัญ โดยปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิและรับฟังข้อมูลอย่างรอบด้าน จะช่วยให้นักการเมืองสามารถอดทนต่อสิ่งยั่วยุและแรงกดดันได้ และมีความกล้าที่จะปฏิเสธสิ่งที่ไม่ถูกต้อง โดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของส่วนรวมเป็นสำคัญ ทำให้ได้รับความเชื่อมั่นและศรัทธาจากประชาชนอย่างยั่งยืน

3.3 ขันติ ความอดทน คือ คุณสมบัติที่สำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติหน้าที่ นักการเมืองควรอดทนต่อการเผชิญอุปสรรคอย่างไม่ย่อท้อเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพื่อส่วนรวม และการรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชนอย่างสร้างสรรค์โดยนำมาปรับปรุงตนเอง ซึ่งคุณลักษณะเหล่านี้ต้องได้รับการพัฒนาจากการฝึกฝนจิตใจจากภายใน เช่น การฝึกสมาธิและการเจริญสติ รวมถึงต้องมีกลไกสนับสนุนที่เข้มแข็งจากองค์กรและ

เพื่อนร่วมงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจร่วมกัน เพื่อให้ นักการเมืองสามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

3.4 จาคะ ความเสียสละ คือ เป็นคุณสมบัติที่สำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นจากประชาชน ความเสียสละไม่ใช่แค่การสละผลประโยชน์ส่วนตัว แต่ยังรวมถึงการสละเวลาและแรงกายเพื่อดูแลทุกข์สุขของชุมชนอย่างใกล้ชิดด้วย นอกจากนี้ นักการเมืองยังมีบทบาทเป็นผู้นำในการสร้างวัฒนธรรมแห่งการให้และการแบ่งปัน รวมถึงการแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ส่วนตัวเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน การกระทำเหล่านี้แสดงให้เห็นว่านักการเมืองคือ "ผู้รับใช้" ที่แท้จริงของชุมชน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างความไว้วางใจและการพัฒนาที่ยั่งยืน

อภิปรายผลการวิจัย

งานวิจัยนี้พบว่า ระดับจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านฉี่ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา รวมทุกด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านดำรงตนเป็นแบบอย่างที่ดีและรักษาภาพลักษณ์ของทางราชการ รองลงมา ได้แก่ ด้านยึดมั่นในสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และด้านมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ด้านคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และมีจิตสาธารณะ ด้านปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นธรรม อยู่ในระดับมาก ด้านกล้าตัดสินใจทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม และด้านซื่อสัตย์สุจริตและมีจิตสำนึกที่ดีต่อหน้าที่ เป็นลำดับสุดท้าย ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิจัยของณปภัช พชรกรโชติ และคณะ (2567) ได้ศึกษาการประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมสำหรับนักการเมืองเพื่อพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนนทบุรี พบว่า สภาพการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่นในจังหวัดนนทบุรี พบว่า จริยธรรม นับว่าเป็นพื้นฐานที่สำคัญของทุกคนและทุกวิชาชีพ ควรดำเนินการตามกระบวนการ 3 ประการคือ ซึ่งกฎหมาย นโยบาย เครื่องมือถือในการกำหนดวิธีการ กระบวนการ เพื่อการควบคุมความประพฤติ โครงการ กิจกรรม ขั้นตอนการดำเนินงานมีทิศทางอันชัดเจน และผลการดำเนินงาน ตัวชี้วัด ดัชนีชี้วัดหรือตัวชี้วัดที่ถูกกำหนดขึ้นที่เป็นไปตามกฎหมาย ซึ่งระดับสภาพการพัฒนาการเมืองการปกครองท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกฎหมาย นโยบาย รองลงมา คือ ด้านโครงการ/กิจกรรม และต่ำที่สุด คือ ด้านผลการดำเนินงาน ตัวชี้วัด และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระมหานรินทร์ สุรพลโย (เอมพันธ์) (2564) ได้ศึกษาการประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมทางการเมืองของผู้นำทางการเมืองในจังหวัดชัยภูมิ พบว่า สภาพทั่วไปของจริยธรรมทางการเมืองของผู้นำทางการเมืองที่มีความสำคัญ ได้แก่ 1) ยึดมั่นในสถาบันหลักอันได้แก่ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ 2) ซื่อสัตย์สุจริต และมีจิตสำนึกที่ดีในการรับผิดชอบต่อหน้าที่ 3) กล้าตัดสินใจ ในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม 4) คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวและมีจิตสาธารณะ

ส่วนการเปรียบเทียบระดับจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านฉี่ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา พบว่า ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านฉี่ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้แตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านฉี่ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พระปลัดเอกชัย จนทโชโต (คงชีวะ) และคณะ (2566) ได้ศึกษาพุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากคุณลักษณะผู้นำส่งผลต่อการส่งเสริมภาวะผู้นำของ

นักการเมืองท้องถิ่น 7 ด้าน มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 สามารถอธิบายการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่นได้ร้อยละ 84.70 โดยนักการเมืองท้องถิ่นควรมีหลักธรรมาภิบาลในการบริหาร อยู่ในระดับมาก 2) หลักปาปนิกรรม 3 สามารถอธิบายการส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่น ได้ร้อยละ 82.60 และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิภา ทัดตานนท์ (2563) ได้ศึกษาความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น พบว่า 1) ระดับความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการปฏิบัติงานตามหลักสังคหวัตถุ 4 โดยภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน และการปฏิบัติงานตามหลัก สังคหวัตถุ 4 ต่างกัน มีความไว้วางใจทางการเมือง ในภาพรวม แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีเพศ และอาชีพ แตกต่างกัน มีความไว้วางใจทางการเมือง ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ผลจากการนำหลักพุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านคำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ตามหลักธรรมาภิบาล 4 ควรดำเนินการ 1) รักษาคำพูด และทำงานอย่างโปร่งใสโดยยึดมั่นในหลักการของกฎหมาย 2) ช่มใจยึดมั่นในหลักการอย่างแน่วแน่ และไม่หวั่นไหวต่อแรงกดดันหรือผลประโยชน์ที่ไม่ถูกต้อง 3) อดทนเผชิญอุปสรรคอย่างไม่ย่อท้อ เพื่อบรรลุเป้าหมายเพื่อส่วนรวม 4) เสียสละผลประโยชน์ส่วนตัว รวมถึงการสละเวลาและร่างกายแรงใจเพื่อดูแลทุกข์สุขของชุมชน สำหรับการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ควรปฏิบัติตามหลักการ 1) แต่งกายถูกกาลเทศะในการร่วมกิจกรรมในท้องถิ่น ปฏิบัติตนอ่อนน้อมถ่อมตนต่อประชาชน รักษาภาพลักษณ์ความโปร่งใสเป็นสำคัญ 2) มีจิตสำนึกต่อสถาบันชาติ เข้าร่วมแสดงความจงรักภักดีในงานรัฐพิธี เชิญชวนให้ประชาชนร่วมกิจกรรมในวันสำคัญของชาติ ไปวัดในวันพระและวันสำคัญทางศาสนา มีการปลูกฝังค่านิยมและความคิดในการดำเนินชีวิตบนความคุ้มค่าตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง 3) เมื่อตั้งใจทำกิจกรรมใดเพื่อประชาชนแล้วก็พยายามจนสำเร็จตามเป้าหมาย ติดตามงานโครงการต่าง ๆ ในพื้นที่ให้สำเร็จ และประชาชนสามารถใช้ประโยชน์ได้จริง แลกเปลี่ยนนโยบายต่อประชาชนไว้อย่างไรก็ตามที่ได้หาเสียงไว้วางใจสำเร็จ และเห็นแก่ผลสำเร็จของงานส่วนรวมมากกว่าส่วนตน 4) อาสาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับประชาชนในท้องถิ่น มีจิตอาสาและเสียสละทรัพย์ส่วนตัวเพื่อช่วยเหลือประโยชน์ส่วนรวม 5) ปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประชาชน วางตนเป็นกลางไม่เห็นแก่ประโยชน์ของพวกพ้องและญาติพี่น้อง 6) แสวงหาสิ่งที่ดีให้กับคนในท้องถิ่น ยึดมั่นในการทำความดีต่อประชาชนต่อประเทศชาติ และกล้าเผชิญกับสิ่งที่ไม่ถูกต้อง 7) มีจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติหน้าที่รับใช้ประชาชน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการทำงานในทุกระดับ และมีการพัฒนากระบวนการส่งต่อความรู้ในการต่อต้านการทุจริตในทุกระดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูติพนธ์ วงษ์อมรวิทย์ และคณะ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา พบว่า การประยุกต์หลักธรรมาภิบาล 4 ในการเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา กล่าวคือ 1) หลักสัจจะจะมีใจเป็นกลางในการบริหารงานมีความซื่อสัตย์ซื่อตรง โปร่งใส จริงใจ และเป็นแบบอย่างที่ดี 2) หลักทมะ การใช้สติปัญญาสนับสนุนให้บุคลากรด้วยการเปิดโอกาสให้ประชาชนและบุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการมีน้ำใจ 3) หลักขันติมีความอดทน ทำหน้าที่ด้วยความขยันหมั่นเพียร มุ่งมั่นในจุดมุ่งหมายหมั่นใส่ใจดูแลและสร้างขวัญกำลังใจแก่บุคลากรในองค์กรและประชาชนในท้องถิ่น 4) หลักจาคะเป็นผู้มีความเสียสละ ในการปฏิบัติหน้าที่เห็นประโยชน์ของประชาชนมากกว่าประโยชน์ของตนเอง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เอนก ณ เชียงใหม่ และคณะ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงพุทธของนักการเมืองท้องถิ่นที่มีผลต่อความคาดหวังของประชาชนในจังหวัดชลบุรี พบว่า การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงพุทธ

ทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดชลบุรี หลักสัจจะ มีใจเป็นกลางในการบริหารงานมีความซื่อสัตย์ ซื่อตรง โปร่งใส จริงใจ และเป็นแบบอย่างที่ดี หลักทมะ สามารถควบคุมอารมณ์ต่อแรงเสียดทาน มีความเสียสละต่อส่วนรวม มีน้ำใจ ใจเย็น ความมีเหตุมีผล เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วม หลักขันติ ขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง อดทนอดกลั้นต่อ ผลกระทบ ไม่โลภในผลประโยชน์ที่พึงจะได้มุ่งมั่นในจุดหมาย ไม่ท้อถอย สร้างขวัญกำลังใจ หลักจาคะ เสียสละผลประโยชน์ส่วนตนรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม มีความจริงใจในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่โกหกหลอกลวงประชาชนยึดมั่นในหลักของธรรมาภิบาล

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาล
ตำบลบ้านฉ่ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ได้องค์ความรู้ใหม่ ดังแสดงในรูปภาพที่ 1

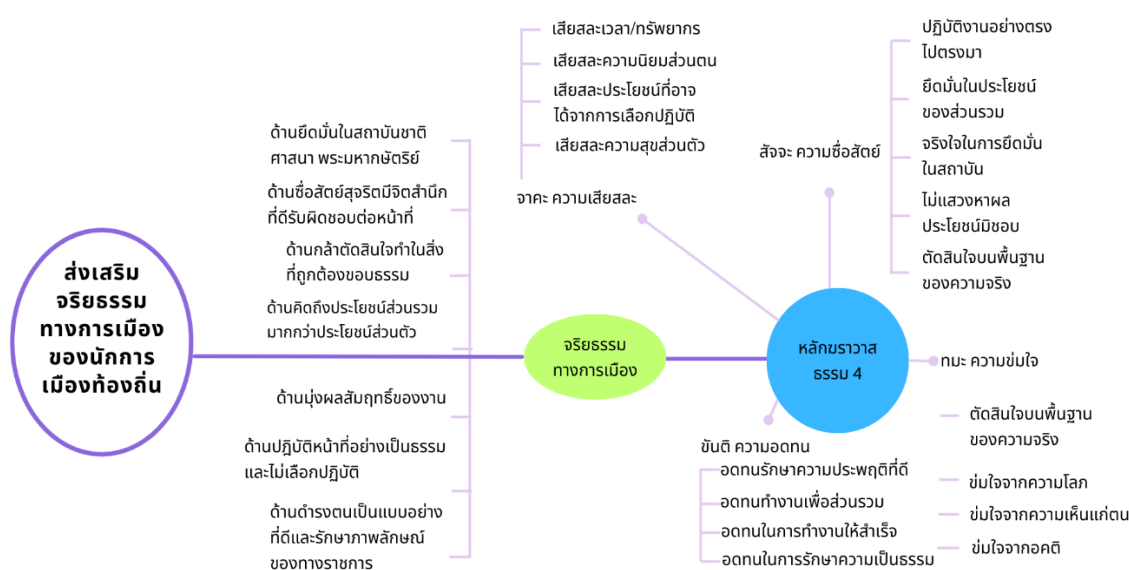

Figure no. 1 New Knowledge

จากรูปภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย พบว่า หลักธรรมาธรรม 4 สามารถนำไปใช้เพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ดังนี้

1. ด้านสัจจะ ความซื่อสัตย์ เป็นตัวบ่งชี้ว่านักการเมืองท้องถิ่นควรมีความจริงใจในการแสดงความจงรักภักดีและเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา ไม่แสวงหาผลประโยชน์มิชอบ ตัดสินใจบนพื้นฐานของความจริง ยึดมั่นในประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ รายงานผลการปฏิบัติงานอย่างตรงไปตรงมา

2. ด้านทักษะ ความเข้าใจ ควรมีการเชื่อมโยงปฏิบัติตามแนวพระราชดำริ การเชื่อมโยงจากความรู้ การเชื่อมโยงจากความเห็นแก่ตน การเชื่อมโยงจากจิตตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม การเชื่อมโยงจากอคติ และควบคุมตนเองให้เหมาะสมกับการเป็นแบบอย่าง

3. ด้านขันธ์ ความอดทน ควรมีความอดทนในการรักษาและส่งเสริมคุณค่าของสถาบันอย่างต่อเนื่อง อดทนในการรักษาความประพฤติที่ดีอย่างสม่ำเสมอ มีความพากเพียรในการทำงานเพื่อส่วนรวม มีความอดทนในการทำงานให้สำเร็จ และอดทนในการรักษาความเป็นธรรม

4. ด้านจาคะ ความเสียสละ ควรมีความเสียสละเวลา/ทรัพยากรเพื่อสนับสนุนส่วนรวมเสียสละความ
 นิยมส่วนตน เพื่อดำรงไว้ซึ่งความชอบธรรม เสียสละความสะดวกสบายส่วนตัว เพื่อทุ่มเทให้กับการทำงาน

เสียผลประโยชน์ที่อาจได้จากการเลือกปฏิบัติ เพื่อความยุติธรรมแก่ทุกคน เสียสละความสุขส่วนตัวหรืออิสระบางประการ เพื่อรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของตนเองและราชการ

สรุป

พุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ตามหลักฆราวาสธรรม 4 มีความสำคัญในการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติมาตรฐานจริยธรรม พ.ศ. 2562 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักการเมืองท้องถิ่นต้องมีความซื่อสัตย์ด้วยการยึดมั่นในความจริงและความถูกต้อง ไม่แสวงหาผลประโยชน์โดยมิชอบ และควบคู่ไปกับการใช้หลักความซื่อสัตย์ เพื่อควบคุมตนเองจากกิเลส อคติ และแรงกดดันต่างๆ เพื่อให้สามารถตัดสินใจเพื่อประโยชน์ส่วนรวมได้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม ไม่เอนเอียง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน นอกจากนี้ยังต้องอาศัยหลักของความอดทน ในการรักษาความซื่อสัตย์ การรับมือกับคำวิพากษ์วิจารณ์ และความอดทนในการทำงานแม้เผชิญอุปสรรค สุดท้ายคือหลักความเสียสละ ด้วยการสละผลประโยชน์ส่วนตน เวลา และทรัพยากร เพื่ออุทิศตนให้กับการทำงานเพื่อชุมชนและดำรงไว้ซึ่งความชอบธรรม การนำหลักธรรมเหล่านี้มาใช้ส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองให้กับนักการเมืองท้องถิ่นจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นศรัทธาจากประชาชน และนำไปสู่การพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง พุทธจริยธรรมเพื่อส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองในเทศบาลตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการวิจัยพบว่าการใช้หลักฆราวาสธรรม 4 ในการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นตามในการส่งเสริมจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่นตามมาตรฐานจริยธรรม 7 ด้าน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการดังนี้

1.1 ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและมีจิตสำนึกที่ดีต่อหน้าที่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริต และพัฒนาระบบการตรวจสอบอย่างโปร่งใสโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ

1.2 ด้านกล้าตัดสินใจทำในสิ่งที่ถูกต้องชอบธรรม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรส่งเสริมให้นักการเมืองและเจ้าหน้าที่ มีความกล้าหาญทางจริยธรรมในการตัดสินใจและลงมือทำในสิ่งที่ถูกต้องโดยไม่หวั่นเกรงต่ออิทธิพลที่ไม่ชอบธรรม

1.3 ด้านคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวและมีจิตสาธารณะ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควรปลูกฝังจิตสำนึกในการทำงานเพื่อส่วนรวม และสร้างความรู้สึกร่วมกันในการพัฒนาท้องถิ่น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ควรเร่งสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่ยึดมั่นในความซื่อสัตย์สุจริตอย่างแท้จริง ซึ่งไม่ใช่แค่การประกาศนโยบายแต่ต้องมีการปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

2.2 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ควรจัดฝึกอบรมและสัมมนาเชิงปฏิบัติการอย่างสม่ำเสมอเพื่อปลูกฝังค่านิยมความซื่อสัตย์และจริยธรรมในการทำงานให้กับนักการเมืองและเจ้าหน้าที่

2.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ แอปพลิเคชัน หรือการประชุมสาธารณะ เพื่อสร้างความรู้สึกรับผิดชอบและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตรวจสอบ

เอกสารอ้างอิง

- ชุติพนธ์ วงษ์อมรวิทย์, เต็มศักดิ์ ทองอินทร์, และสุรพล สุยะพรหม. (2563). การเสริมสร้างจริยธรรมทางการเมืองของนักการเมืองท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 9(4), 14–26. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/jssr/article/view/245122>
- ณปภัช พัทธกรโชติ, สุรพล พัทธกรโชติ, และอภิญา พัทธกรโชติ. (2567). การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมสำหรับนักการเมืองเพื่อพัฒนาการเมือง การปกครองท้องถิ่น จังหวัดนนทบุรี. *วารสาร มจร เพชรบุรีปริทรรศน์*, 7(1), 593–607. <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JPR/article/view/271606>
- นิภา ทัดตานนท์. (2563). *ความไว้วางใจทางการเมืองของประชาชนที่มีต่อนักการเมืองท้องถิ่น ในจังหวัดขอนแก่น* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาการปกครอง]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พิทักษ์ โตเพ็ง และฉันทิพย์ จำเดิมแผ้วถาวร. (2564). บทบาทของนักการเมืองกับหลักธรรมาภิบาลในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา*, 11(3), 471–485. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/JDAR/article/view/250345>
- พระปลัดเอกชัย จนทโชโต (คงชีวะ), อนุภูมิ โขวเกษม, และสุรพล สุยะพรหม. (2566). พุทธบูรณาการเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำของนักการเมืองท้องถิ่น จังหวัดสระบุรี. *วารสารพุทธนวัตกรรมการจัดการ*, 6(3), 113–124. <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/bim/article/view/259597>
- พระมหานรินทร์ สุรปญโญ (เอมพันธ์). (2564). การประยุกต์หลักพุทธจริยธรรมเพื่อพัฒนาจริยธรรมทางการเมืองของผู้นำทางการเมืองในจังหวัดชัยภูมิ. *วารสารพุทธมคัศ*, 6(2), 52–63. <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/bdm/article/view/244719>
- วีรศักดิ์ เครือเทพ. (2548). *นวัตกรรมสร้างสรรค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ. (2567). *สถานการณ์การทุจริตประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ.
- อรทัย กิกผล. (2546). *Best practice ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน*. วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า.
- เอนก ณ เชียงใหม่, ธัชชนันท์ อิศรเดช, และสุรพล สุยะพรหม. (2566). ภาวะผู้นำเชิงพุทธของนักการเมืองท้องถิ่นที่มีผลต่อความคาดหวังของประชาชนในจังหวัดชลบุรี. *วารสารสหวิทยาการนวัตกรรมการบริหาร*, 6(6), 212–225. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/jidir/article/view/266675>
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An Introductory Analysis* (2nd ed.). Harper and Row.